

Yttrande angående Delbetänkandet 2024:18 Nya regler om cybersäkerhet

Energimyndighetens ställningstagande

Statens energimyndighet (Energimyndigheten) välkomnar och tillstyrker i stora delar utredningens förslag på implementering av NIS2-direktivet i Sverige.

Energimyndigheten har tagit del av MSB:s remissvar och vill lyfta att den till övervägande del instämmer i MSB:s huvudsakliga synpunkter.¹ Energi-myndigheten vill därutöver särskilt framföra synpunkter på MSB:s roll och ansvar samt på budgetförslagen och konsekvensutredningen. Övriga synpunkter framförs under en egen rubrik.

MSB:s roll och ansvar

Utredningen föreslår att tillsynsamordningen lämnas oförändrad. Energi-myndigheten anser emellertid att samordningen behöver stärkas, särskilt eftersom behovet finns redan idag. NIS2-regleringen utökar dessutom områden som kommer behöva samordnas kring. Exempelvis kan flera tillsynsmyndigheter ha samma verksamhetsutövare inom sin tillsyn vilket innebär att de behöver avgränsa tillsynen till sitt respektive område. Nätverk och informationssystem är ofta sammankopplade på olika sätt och det kan vara svårt att avgränsa olika delar i en verksamhet från varandra. I praktiken ska dock tillsynsmyndigheterna kunna hantera detta men det förutsätter en välfungerande samordning.

Därutöver anser Energimyndigheten att MSB inom ramen för sitt samordnings-ansvar bör ha större befogenhet att vägleda tillsynsmyndigheterna i gemensamma frågeställningar. I NIS1-tillsynen förekommer i vissa fall olika tolkningar av samma frågor. För att undvika detta och åstadkomma en mer likvärdig tillsyn av den nya regleringen bör därför MSB, med bistånd av tillsynsmyndigheterna, kunna vägleda och styra riktningen i gemensamma frågor. Beroende på lämplighet skulle en sådan stärkt samordning och samordningsansvar kunna följas av författning eller regleringsbrev.

---

¹ Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB), Ärendenr: MSB 2024-03843-4, 2024-04-10.

Utredningens förslag innebär att varje tillsynsmyndighet ska ta fram föreskrifter på tre olika områden – riskhanteringsåtgärder, systematiskt och riskbaserat informationssäkerhetsarbete och utbildning. Det är inte resurseffektivt att så många föreskrifter ska tas fram på samma områden. Det underlättar inte heller för verksamheter som kommer att omfattas av flera sektorer och/eller i flera medlemsländer.

Energimyndigheten anser därför att MSB bör få huvudansvar över samtliga övergripande föreskrifter men att sektorsanpassning av tillsynsmyndigheterna bör kvarstå. Energimyndigheten delar inte utredningens uppfattning att en sådan lösning bör undvikas eftersom det kan leda till motstridiga krav. Energimyndigheten ser i stället att gemensamma övergripande föreskrifter innebär en större enhetlighet vad gäller tillämpningen av regleringen över sektorerna. Det går även i linje med Energimyndighetens tidigare synpunkt om att MSB i större utsträckning bör kunna vägleda kring reglerna eftersom de då skulle äga de övergripande föreskrifterna och därmed vissa sektorsgemensamma krav.

Tillsyn och samordning enligt NIS2-regleringen kommer behöva säkra system och plattformar för bland annat handläggning, samverkan och informationsdelning. I synnerhet krävs ett säkert informationssystem för hantering av de uppgifter som verksamheterna är skyldiga att rapportera in enligt sin anmälningskyldighet. Detta eftersom anmälningskyldigheten innebär att omfattande register med grundliga uppgifter om Sveriges viktigaste företag kommer föras.

Det mest resurseffektiva, i allt från tid, finansiering och kompetens, är att ett gemensamt system för detta tas fram istället för att varje respektive tillsynsmyndighet ska upphandla eller ta fram egna system. Det är lämpligt att MSB får i uppdrag att ta fram ett sådant system eftersom de redan sitter på kompetens och liknande system i sitt uppdrag som CERT-SE.

Energimyndigheten noterar att MSB i sitt remissvar anser att anmälan bör gå via ett centralt system hos MSB som sedan vidarebefordrar anmälningar.

Energimyndigheten vill lyfta vikten av att ett sådant centralt system byggs på ett sätt som ger tillsynsmyndigheterna tillgång till sina respektive berörda delar utan tidsfördröjning. Ett sådant centralt system bör lämpligen också kunna användas av tillsynsmyndigheterna som tillsynsregister. Det bör även finnas möjlighet för tillsynsmyndigheten att korrigera eller komplettera anmälningar vid behov.

Budget och konsekvensutredning

Myndighetens kostnader som tillsynsmyndighet

Det stämmer inte att Energimyndigheten har tilldelats ökat anslag under NIS1-tillsynen såsom PTS, IVO och Livsmedelsverket har. I vårändringsbudgeten år 2018 tilldelades Energimyndigheten 2,5 mkr för genomförande av NIS-direktivet under aktuellt budgetår på UO 21 1:1 Statens energimyndighet. Myndighetens fortsatta tillsynsarbete är däremot ofinansierat från och med år 2019 som en konsekvens av övergångsregeringens principer för budgetpropositionen år 2019.

NIS1-tillsynen har varit resurssatt med mellan 2–4 personer och merparten av tillsynen har genomförts efter år 2022. Under år 2022 genomfördes en större anmälningstillsyn och under år 2023 och framåt har tillsyn över riskanalys och säkerhetsåtgärder genomförts i ett antal ärenden. Energimyndigheten anser dels att tillsynen måste öka frekvens och omfattning, dels att tillsynen måste kunna fortsätta trots arbetet med att implementera ett nytt regelverk. Utöver säkra verktyg behöver tillsynsverksamheten både öka antal resurser som arbetar med tillsyn samt öka kompetens på flera områden.

Energimyndigheten anser att konsekvensutredningen bör göras mer grundligt men kan konstatera redan nu att två miljoner kronor inte är ett tillräckligt anslag för tillsynsansvaret, även med tanke på att befintlig tillsyn varit ofinansierat.

Myndighetens kostnader som verksamhetsutövare

Utredningen föreslår att kostnader för offentliga verksamhetsutövare ska finansieras inom deras befintliga budgetramar. Detta eftersom förslagen förvisso medför kostnader men att de övergripande för hela offentliga sektorn även innebär besparingar. Energimyndigheten ser dock att myndigheten såsom verksamhetsutövare behöver ökad finansiering för att kunna efterleva samtliga krav i de nya reglerna snarast möjligt. Energimyndigheten anser därför att det behövs en konsekvensutredning även för offentliga verksamhetsutövare men vill även lyfta att ökad finansiering behövs.

Övriga synpunkter

Styrelsens ansvar bör förtydligas.

Energimyndigheten anser att styrelsens ansvar över att godkänna och övervaka genomförandet av cybersäkerhet i sin verksamhet behöver framgå direkt i den nya lagstiftningen. Utredningen menar att det inte är nödvändigt eftersom det framgår av huvudregeln i 8 kap. 4 § aktiebolagslagen (2005:551).

Mot bakgrund till den tillsyn som utförts enligt NIS1-regleringen kan konstateras att det i nuvarande lagstiftning inte varit tillräckligt tydligt vem som bär ansvar. Energimyndigheten anser därför att det behövs ett förtydligande i författningsförslaget som dessutom kan användas som ett verktyg och stöd för informations-säkerhetsansvariga att få med sin ledning i cybersäkerhetsarbetet.

Sektorsbeskrivningarna bör förtydligas.

Energimyndigheten vill uppmärksamma risken för att verksamhetsutövare som direktivet inte avsåg omfatta ändå kan komma att omfattas. Det är särskilt vissa definitioner som denna problematik finns inom, exempelvis (el)producenter: eftersom utredningens förslag innebär att verksamheter omfattas i sin helhet och storleken på ett företag utgår från hela företaget oavsett om den bedriver flera olika verksamheter så innebär det att oavsett vilken verksamhet en person bedriver (1) om den uppfyller storleksregeln och (2) har en solpanel så kommer verksamheten omfattas av definitionen (el)producent och därmed av NIS2-regleringen. Samma problem skulle kunna uppstå avseende andra delsektorer.

Energimyndigheten ser att en lösning skulle kunna vara utredningens förslag om att regeringen ska ge tillsynsmyndigheterna i uppdrag att med stöd av MSB utforma vägledning om de oklarheter som kan föreligga i sektorsbeskrivningarna i direktiven.²

Begreppet säkerhetsåtgärder bör användas istället för riskhanteringsåtgärder.

Säkerhetsåtgärder är det begrepp som används i den befintliga NIS1-lagstiftningen och det bör fortsatt användas i NIS2-regleringen.

Energimyndigheten delar inte utredningens uppfattning att kraven i hög grad är nya och att det därför skulle bli förvirrande att använda samma begrepp. Det kan istället bli förvirrande att byta begrepp för vad som avses vara samma typ av åtgärder.

Den fortsatta utredningen bör ta med en beskrivning över hur NIS2- och CER-regleringarna relateras till beredskapssystemet.

Verksamhetsutövare som omfattas av NIS2- och CER-direktiven är samhällsviktiga verksamheter (som levererar samhällsviktiga tjänster) och bidrar till att upprätthålla viktiga samhällsfunktioner. Många av verksamhetsutövarna omfattas dessutom av säkerhetsskyddslagen. Detta gör att det är extra viktigt att man utreder och beskriver kopplingen mellan de olika regleringarna och så långt som möjligt använder samma begrepp och definitioner. Till exempel är det som beskrivs som undersektorer enligt direktiven att likställa med det som beskrivs som viktiga samhällsfunktioner i beredskapssystemet, men de benämns olika vilket kan leda till förvirring för de aktörerna som omfattas.

Energimyndigheten anser därför att det behövs en beskrivning i den fortsatta utredningen eller framtida lagförslaget om hur NIS2- och CER-regleringarna relateras till säkerhetsskyddsområdet och beredskapssystemet och där den nomenklatur som redan finns kan knytas an till direktivens definitioner.

Vätgas bör läggas till i Energimyndighetens tillsynsområde även för säkerhetsskyddstillsyn.

Energimyndigheten anser att den infrastruktur för överföring av vätgas som på sikt byggs upp i Sverige åtminstone i delar kommer att behöva klassas som säkerhetskänslig enligt säkerhetsskyddsförordningen (2021:955). Eftersom övriga områden inom energiförsörjningen ligger under Energimyndighetens tillsynsansvar är det naturligt att också inkludera vätgas i detta genom ändring i säkerhetsskyddsförordningen (2021:955). Det skapar enhetlighet och samlar tillsynskompetensen för vätgas hos energimyndigheten när det gäller NIS2, CER samt för SSL.

Felhänvisning i författningsförslaget.

I förslaget till cybersäkerhetslag hänvisar 12 och 13 §§ i 1 kap. till 6 §, det

---

² Delredovisningen, SOU 2024:18, 139 s.

framstår som en felhänvisning eller skrivfel, avsikten är troligtvis att det ska stå 6 § i 3 kap. och inte samt 3 kap.

Beslut i detta ärende har fattats av ställföreträdande generaldirektören Caroline Asserup. Vid den slutliga handläggningen har därutöver deltagit ställföreträdande chefsjuristen Rebecka Thuresson, avdelningschefen Anders Wallinder och enhetschefen Titti Norlin. Föredragande har varit handläggaren Kristin Willamo.

Detta beslut är elektroniskt signerat i Energimyndighetens ärendehanteringssystem och saknar därför underskrift